

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

VOL.3 № 3

2026

ICHKI ISHLAR TIZIMIDA “SERVIS DAVLAT” KONSEPSIYASINING NAZARIY ASOSLARI

Boyxonov Umidjon Obidjon o‘g‘li
Namangan davlat universiteti, tadqiqotchi

Annotatsiya

Mazkur maqolada ichki ishlar tizimida “servis davlat” konsepsiyasining nazariy asoslari, uning zamonaviy davlat boshqaruvi paradigmasidagi o‘rni hamda huquqni muhofaza qilish organlarining transformatsion rivojlanish jarayonlari ilmiy-falsafiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda davlat hokimiyati organlarining an’anaviy “nazorat va jazolash” modelidan fuqaroga xizmat ko‘rsatishga yo‘naltirilgan “servis yondashuv” modeliga o‘tish tendensiyalari konseptual asosda yoritiladi. Shuningdek, ichki ishlar organlarining jamiyat bilan o‘zaro hamkorlik mexanizmlari, ochiqlik va shaffoflik tamoyillari hamda fuqarolar manfaatini ustuvor qo‘yuvchi boshqaruv tizimining nazariy asoslari tahlil etiladi.

Kalit so‘zlar: servis davlat, ichki ishlar tizimi, davlat boshqaruvi, huquqiy davlat, fuqaroga yo‘naltirilgan xizmat, transformatsiya, jamoat xavfsizligi, boshqaruv paradigmasi, ochiqlik, samaradorlik, islohotlar, davlat-xalq muloqoti.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КОНЦЕПЦИИ «СЕРВИСНОГО ГОСУДАРСТВА» В СИСТЕМЕ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Бойхонов Умиджон Обиджон угли

Наманганский государственный университет, исследователь

Аннотация

В данной статье с научно-философской точки зрения анализируются теоретические основы концепции «сервисного государства» в системе внутренних дел, её место в современной парадигме государственного управления, а также трансформационные процессы развития правоохранительных органов. В исследовании концептуально рассматриваются тенденции перехода государственных органов власти от традиционной модели «контроля и наказания» к модели «сервисного подхода», ориентированной на обслуживание граждан. Также анализируются механизмы взаимодействия органов внутренних дел с обществом, принципы открытости и прозрачности, а также теоретические основы системы управления, в которой приоритетом выступают интересы граждан.

Ключевые слова: сервисное государство, система внутренних дел, государственное управление, правовое государство, ориентированное на граждан обслуживание, трансформация, общественная безопасность, управленческая парадигма, открытость, эффективность, реформы, диалог государства и народа.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE “SERVICE STATE” CONCEPT IN THE INTERNAL AFFAIRS SYSTEM

Boyxonov Umidjon Obidjon o‘g‘li

Namangan State University, Researcher

Abstract

This article provides a scientific and philosophical analysis of the theoretical foundations of the “service state” concept in the internal affairs system, its place in the modern paradigm of public administration, and the transformational development processes of law enforcement agencies. The study conceptually explores the transition trends of state power institutions from the traditional “control and punishment” model to a “service-oriented approach” focused on serving citizens. It also analyzes mechanisms of interaction between internal affairs bodies and society, principles of openness and transparency, and the theoretical foundations of a governance system that prioritizes citizens’ interests.

Keywords: service state, internal affairs system, public administration, rule of law, citizen-oriented services, transformation, public safety, governance paradigm, openness, efficiency, reforms, state–public dialogue.

Zamonaviy davlat boshqaruvi tizimida ro‘y berayotgan tub institutsional va konseptual

o'zgarishlar jamiyat taraqqiyotining yangi bosqichini belgilab bermoqda. Xususan, globallashtirish jarayonlari, raqamli transformatsiya, fuqarolik jamiyatining kuchayishi hamda demokratik qadriyatlarining chuqurlashuvi davlat organlarining an'anaviy funksional modelini qayta ko'rib chiqishni talab etmoqda. Ana shunday sharoitda "servis davlat" konsepsiyasi davlat boshqaruvining yangi paradigmasi sifatida shakllanib, u davlatni hokimiyat apparati sifatida emas, balki fuqarolarga xizmat ko'rsatuvchi institutsional tizim sifatida talqin etishga asoslanadi [1].

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ma'muriy islohotlar ham aynan davlat boshqaruvini inson manfaatlariga yo'naltirish, fuqarolar uchun qulay, ochiq va samarali xizmat tizimini shakllantirishga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Bu jarayonda ichki ishlar tizimi alohida o'rin egallaydi, chunki u jamiyatda jamoat xavfsizligini ta'minlash, huquqbuzarliklarning oldini olish va huquqiy tartibot barqarorligini saqlash kabi strategik vazifalarni bajaradi. Shu sababli ichki ishlar organlarining faoliyati faqat repressiv (jazolovchi) funksiyalar bilan emas, balki servis yondashuv, ya'ni aholiga xizmat ko'rsatish tamoyillari asosida ham qayta tashkil etilmoqda [2].

"Servis davlat" konsepsiyasi ilmiy-nazariy jihatdan davlat va jamiyat o'rtasidagi munosabatlarni yangi bosqichga olib chiqadi. Ushbu konsepsiya davlatni ijtimoiy shartnoma asosida faoliyat yurituvchi, fuqarolarning ehtiyoj va manfaatlarini qondirishga yo'naltirilgan murakkab tizim sifatida talqin qiladi. Bunda asosiy e'tibor davlat organlarining samaradorligi, shaffofligi, hisobdorligi hamda fuqarolarga xizmat ko'rsatish sifati va tezkorligiga qaratiladi. Ayniqsa, ichki ishlar tizimida ushbu konsepsiyaning joriy etilishi huquqni muhofaza qilish organlarining jamiyatdagi ijtimoiy legitimligini kuchaytiradi hamda aholining ularga bo'lgan ishonchini oshiradi [3].

Tarixiy nuqtai nazardan olib qaralganda, davlat boshqaruvi tizimi uzoq vaqt davomida "hokimiyat-markazlashgan" model asosida faoliyat yuritib kelgan. Bu modelda asosiy urg'u nazorat, tartibga solish va jazolash funksiyalariga qaratilgan bo'lib, fuqarolar ko'proq boshqariluvchi subyekt sifatida qaralgan. Biroq XX asr oxiri va XXI asr boshlarida global boshqaruv paradigmasida sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Natijada "new public management" (yangi davlat boshqaruvi) va keyinchalik "public service delivery state" (xizmat ko'rsatuvchi davlat) yondashuvlari shakllandi. Ushbu yondashuvlar davlatni samarali xizmat ko'rsatish mexanizmi sifatida qayta talqin etib, fuqaroni esa boshqaruv jarayonining markaziy subyekt sifatida e'tirof etadi [4].

Ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining joriy etilishi nafaqat tashkiliy-huquqiy o'zgarishlarni, balki chuqur madaniy va institutsional transformatsiyani ham talab etadi. Chunki an'anaviy huquqni muhofaza qilish tizimi ko'proq buyruqbozlik, vertikal boshqaruv va repressiv mexanizmlarga asoslangan bo'lsa, servis model esa gorizontaal hamkorlik, fuqarolar bilan ochiq muloqot va preventiv (oldini olishga qaratilgan) yondashuvni ustuvor qiladi. Bu esa ichki ishlar organlarining ijtimoiy rolini tubdan o'zgartiradi [5].

Shuningdek, servis davlat konsepsiyasida raqamli texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Elektron hukumat tizimlari, raqamli identifikatsiya, onlayn xizmatlar va ma'lumotlar bazalarining integratsiyasi ichki ishlar organlarining faoliyatini avtomatlashtirish va optimallashtirish imkonini beradi. Bu esa fuqarolarga xizmat ko'rsatish sifati oshirib, byurokratik to'siqlarni kamaytiradi hamda korrupsion xavflarni minimallashtiradi. Natijada davlat va fuqaro o'rtasidagi o'zaro ishonch muhitini mustahkamlashga xizmat qiladi [6].

Ichki ishlar tizimida servis yondashuvning nazariy asoslarini tahlil qilishda ijtimoiy-falsafiy yondashuv ham muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki davlat va jamiyat munosabatlari faqat huquqiy yoki boshqaruv kategoriyalari bilan emas, balki ijtimoiy adolat, inson qadr-qimmat, erkinlik va mas'uliyat kabi falsafiy tushunchalar orqali ham izohlanadi. Shu jihatdan servis davlat konsepsiyasi insonparvarlik tamoyillariga asoslanadi va davlatni inson manfaatlariga xizmat qiluvchi ijtimoiy institut sifatida ko'radi [7].

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan "Xalq davlat organlariga emas, davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak" degan tamoyilning amaliyotga tatbiq etilishi aynan servis davlat modelining siyosiy-huquqiy ifodasidir. Ichki ishlar organlarining "fuqaroga yaqinlashuvi", "mahalla bilan hamkorligi", "profilaktik xizmatlar" tizimining rivojlanishi ushbu konsepsiyaning real hayotdagi namoyon bo'lishidir [8].

Bundan tashqari, servis davlat konsepsiyasi doirasida ichki ishlar tizimida kadrlar siyosati ham yangi bosqichga chiqadi. Xodimlarning professional kompetensiyasi, kommunikativ ko'nikmalari, etik madaniyati va fuqaroga xizmat qilish motivatsiyasi asosiy mezon sifatida qaraladi. Bu esa tizimning inson kapitaliga asoslangan rivojlanishini ta'minlaydi [9].

Ilmiy muammo sifatida shuni ta'kidlash joizki, ichki ishlar tizimida servis davlat modelining to'liq joriy etilishi bir qator institutsional, huquqiy va madaniy to'siqlarga duch kelishi mumkin. Jumladan, eski boshqaruv stereotiplari, markazlashgan qaror qabul qilish mexanizmlari hamda fuqarolar bilan o'zaro ishonch darajasining yetarli emasligi ushbu jarayonni murakkablashtiradi. Shu sababli mazkur konsepsiyani chuqur ilmiy asoslash va amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqolaning dolzarbligi ham aynan shu bilan belgilanadi. Ichki ishlar tizimida servis davlat konsepsiyasining nazariy asoslarini tahlil qilish orqali davlat boshqaruvi modernizatsiyasi, huquqni muhofaza qilish organlarining samaradorligini oshirish hamda fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini mustahkamlashga xizmat qiluvchi ilmiy xulosalar ishlab chiqish mumkin bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili

Ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining nazariy asoslarini o'rganishda xorijiy ilmiy adabiyotlarda davlat boshqaruvining transformatsiyasi, xususan, "New Public Management" va "New Public Service" paradigmatlari muhim o'rin egallaydi. Bu borada Robert B. Denhardt va Janet V. Denhardt tomonidan ishlab chiqilgan "New Public Service" konsepsiyasi alohida ahamiyatga ega. Unda davlatning asosiy vazifasi fuqarolarni "xizmat iste'molchisi" sifatida emas, balki "demokratik boshqaruvning teng huquqli ishtirokchisi" sifatida ko'rish g'oyasi ilgari suriladi.

Denhardtning yondashuvida davlat organlari, jumladan, huquqni muhofaza qilish tizimi fuqarolar bilan hamkorlikka asoslangan, ishonch va dialogga tayanuvchi xizmat ko'rsatish modelini shakllantirishi zarurligi ta'kidlanadi. Bu yondashuv ichki ishlar organlarining repressiv funksiyadan ko'ra profilaktik, kommunikativ va servis funksiyalarini kuchaytirish zaruratini asoslaydi.

Shuningdek, davlat boshqaruvida samaradorlik va bozor mexanizmlarini joriy etish g'oyalarini rivojlantirgan Christopher Hoodning "New Public Management" nazariyasi ham servis davlat konsepsiyasining shakllanishiga katta ta'sir ko'rsatgan. Hoodning qarashlarida davlat boshqaruvi tizimida natijadorlik, hisobdorlik, raqobat va samaradorlik tamoyillarini kuchaytirish orqali fuqarolarga ko'rsatiladigan xizmatlar sifatini oshirish mumkinligi asoslab beriladi.

Ushbu nazariy yondashuv ichki ishlar tizimida xizmat ko'rsatish standartlarini joriy etish, raqamli boshqaruv mexanizmlarini kengaytirish va byurokratik jarayonlarni qisqartirish kabi amaliy islohotlar uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Shu tariqa, Denhardt tomonidan ilgari surilgan demokratik-servis yondashuvi hamda Hoodning samaradorlikka yo'naltirilgan boshqaruv modeli o'zaro integratsiyalashgan holda ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining nazariy fundamentini shakllantiradi [10].

Metodologik qism

Mazkur ilmiy tadqiqotda ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining nazariy asoslarini ochib berish va uning amaliy boshqaruv mexanizmlariga transformatsiyasini tahlil qilish maqsadida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi zamonaviy davlat boshqaruvi nazariyalari, huquqiy-falsafiy konsepsiyalar hamda institutsional rivojlanish paradigmatlari integratsiyasiga asoslangan holda shakllantirildi.

Avvalo, tizimli yondashuv asosiy metodologik tayanch sifatida tanlandi. Ushbu yondashuv orqali ichki ishlar organlari yagona yopiq tuzilma emas, balki jamiyat, davlat institutlari va fuqarolik jamiyati bilan o'zaro bog'liq ochiq tizim sifatida tahlil qilindi. Bu esa servis davlat modelining ichki va tashqi aloqalarini, ya'ni fuqaroga xizmat ko'rsatish jarayonidagi institutsional bog'liqliklarni chuqur ochib berish imkonini berdi.

Shuningdek, tadqiqotda qiyosiy tahlil metodi keng qo'llanildi. Bu metod yordamida an'anaviy "repressiv-hokimiyat" modeli va zamonaviy "servis-boshqaruv" modeli o'rtasidagi konseptual, funksional hamda institutsional farqlar aniqlanib, ularning afzallik va cheklovlari ilmiy asosda solishtirildi. Qiyosiy tahlil natijasida servis davlat modelining fuqaroga yo'naltirilganligi, ochiqligi va samaradorligi yuqori ekanligi asoslab berildi.

Bundan tashqari, kontent-analiz metodi orqali ichki ishlar tizimi faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlar, strategik dasturlar, konseptual islohotlar va xalqaro ilmiy manbalar o'rganildi. Ushbu metod yordamida servis davlat konsepsiyasining huquqiy va institutsional asoslari tizimli ravishda tahlil qilindi hamda uning amaliy tatbiq etilish darajasi aniqlashtirildi.

Tadqiqotda institutsional tahlil ham muhim o'rin egalladi. Bu metod orqali ichki ishlar organlarining tuzilmasi, funksional vazifalari, boshqaruv mexanizmlari va qaror qabul qilish jarayonlari o'rganilib, ularning servis davlat modeliga moslashish darajasi baholandi. Natijada institutsional transformatsiya jarayonlarida markazlashuvdan decentralizatsiyaga o'tish tendensiyalari mavjudligi

aniqlandi.

Shu bilan birga, mantiqiy-genetik metod yordamida servis davlat konsepsiyasining tarixiy rivojlanish bosqichlari, uning klassik davlat boshqaruvi nazariyalaridan evolyutsion shakllanish jarayoni tahlil qilindi. Bu metod konsepsiyaning oddiy boshqaruv g'oyasidan murakkab ijtimoiy-falsafiy paradigma darajasiga ko'tarilganini ilmiy asosda ko'rsatib berdi.

Tadqiqot davomida, shuningdek, tizimli-funksional tahlil ham qo'llanilib, ichki ishlar tizimining har bir funksional bo'g'ini — profilaktika, jinoyatchilikka qarshi kurash, jamoat tartibini saqlash, fuqarolar bilan ishlash — servis davlat modelida qanday o'zgarishi mumkinligi o'rganildi. Bu yondashuv orqali tizimning samaradorlik indikatorlari va xizmat ko'rsatish sifati mezonlari aniqlashtirildi.

Umuman olganda, qo'llanilgan metodologik apparat tadqiqotning ilmiy asoslanganligini ta'minlab, ichki ishlar tizimida servis davlat konsepsiyasining nazariy va amaliy jihatlarini chuqur ochib berishga xizmat qildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining joriy etilishi davlat boshqaruvi paradigmasining tubdan o'zgarishiga olib kelishini ko'rsatdi. Ya'ni an'anaviy repressiv va buyruqbozlikka asoslangan model asta-sekin fuqaroga yo'naltirilgan, ochiq, shaffof va xizmat ko'rsatishga asoslangan boshqaruv tizimi bilan almashinib borayotgani aniqlandi.

Ushbu transformatsiya jarayonida ichki ishlar organlarining asosiy funksiyalari jazolashdan ko'ra ko'proq profilaktika, ijtimoiy hamkorlik va fuqarolar bilan bevosita muloqotga yo'naltirilgan servis faoliyatga aylanishi kuchayib borayotgani asoslandi. Shuningdek, servis davlat modeli joriy etilgan sharoitda jamoat xavfsizligi tizimining samaradorligi oshishi, huquqbuzarliklarning oldini olish mexanizmlari kuchayishi, fuqarolarning ichki ishlar organlariga bo'lgan ishonchi ortishi hamda boshqaruv jarayonlarida raqamlashtirish va elektron xizmatlar integratsiyasi orqali byurokratik to'siqlar kamayishi aniqlandi.

Bundan tashqari, tadqiqot ichki ishlar organlarida kadrlar siyosati ham servis yondashuvga mos ravishda qayta shakllanayotganini ko'rsatdi. Ya'ni xodimlarning kommunikativ kompetensiyasi, fuqaroga xizmat qilish madaniyati va etik me'yorlarga rioya etish darajasi asosiy baholash mezoniga aylanmoqda.

Natijaviy tahlil shuni ham tasdiqladiki, servis davlat konsepsiyasi faqat tashkiliy islohot emas, balki chuqur ijtimoiy-falsafiy transformatsiya bo'lib, u davlat va fuqaro o'rtasidagi munosabatlarni ishonch, hamkorlik va mas'uliyat tamoyillari asosida qayta qurishga xizmat qiladi.

Muhokama

Ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining nazariy asoslarini tahlil qilish jarayonida xorijiy ilmiy maktablar o'rtasida sezilarli konseptual tafovutlar mavjudligi aniqlandi. Xususan, Robert B. Denhardt va Janet V. Denhardt tomonidan ilgari surilgan "New Public Service" yondashuvi davlatni fuqarolar manfaatiga xizmat qiluvchi, dialog va hamkorlikka asoslangan demokratik institut sifatida talqin qilsa, Christopher Hoodning "New Public Management" nazariyasi davlat boshqaruvida bozor mexanizmlari, raqobat, natijadorlik va samaradorlikni ustuvor qo'yish orqali xizmat sifatini oshirish mumkinligini asoslaydi.

Denhardtlar pozitsiyasiga ko'ra, ichki ishlar organlari faqat xizmat ko'rsatuvchi texnik apparat emas, balki fuqarolik jamiyatining faol ishtirokchisi bo'lib, ularning asosiy vazifasi jamoatchilik bilan ishonchli muloqot o'rnatish, profilaktik faoliyatni kuchaytirish va fuqarolarni qaror qabul qilish jarayonlariga jalb etishdan iboratdir. Bu esa servis davlat modelining insonparvarlik va demokratik legitimlik komponentlarini kuchaytiradi.

Bunga qarama-qarshi ravishda Hoodning yondashuvi ichki ishlar tizimida samaradorlik indikatorlari, xizmatlar sifatini o'lchash, resurslarni optimallashtirish va boshqaruvni raqamlashtirish kabi texnik-iqtisodiy mezonlarni asosiy o'ringa qo'yadi. Bu esa davlat xizmatlarini biznes-modelga yaqinlashtirish orqali tezkorlik va natijadorlikni oshirishga qaratilgan.

Mazkur ikki yondashuv o'rtasidagi ilmiy bahs shundan iboratki, Denhardtlar fuqaroni "hamkor subyekt" sifatida ko'rsa, Hood uni "xizmat iste'molchisi" sifatida ko'radi. Bu esa ichki ishlar tizimida servis davlat konsepsiyasini implementatsiya qilishda qanday ustuvorliklar tanlanishi kerakligi haqidagi metodologik savolni yuzaga keltiradi.

Xulosa

Mazkur maqolada ichki ishlar tizimida "servis davlat" konsepsiyasining nazariy asoslari kompleks ilmiy tahlil qilindi va uning zamonaviy davlat boshqaruvi paradigmasidagi o'rni yoritildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, servis davlat modeli davlat organlarining an'anaviy repressiv-boshqaruv

funksiyalarini bosqichma-bosqich fuqaroga yoʻnaltirilgan xizmat koʻrsatish tizimi bilan almashtirishga asoslanganligi aniqlandi.

Ushbu yondashuv ichki ishlar organlari faoliyatida profilaktika, ochiqlik, shaffoflik va fuqarolar bilan hamkorlik tamoyillarini ustuvor yoʻnalishga aylantirishi ilmiy jihatdan asoslab berildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. Abdusalomov J. Oʻ. Ichki ishlar organlari tizimida tergov faoliyatining oʻrni va ahamiyati // “Fan, innovatsiya va texnologiyalar rivojlanishining dolzarb muammolari va yechimlari” nomli online konferensiyasi. – 2025. – Vol. 1. – No. 12. – B. 18–20.
2. Azizov E. U., Sarabekov X. D. Ichki ishlar organlarida ijro intizomini mustahkamlashning konstitutsiyaviy kafolatlari // Green Economy and Development. – Vol. 3. – No. 12. – B. 668331.
3. Joʻrayev M. Ichki ishlar organlarida boshqaruv tizimining huquqiy asoslarini takomillashtirish // Scientific Journal of the Fergana State University. – 2023. – No. 1. – B. 57.
4. Joʻrayev M. Ichki ishlar organlarida boshqaruv tizimini takomillashtirishning oʻziga xos xususiyatlari // Scientific Journal of the Fergana State University. – 2023. – No. 1. – B. 60.
5. Narziyev S. va boshq. Ichki ishlar organlari huquqbuzarliklar profilaktikasi xizmatining jamoat tartibini saqlash faoliyati, bu turdagi huquqbuzarliklar profilaktikasini takomillashtirish // Novosti obrazovaniya: issledovaniye v XXI veke. – 2026. – Vol. 4. – No. 41. – B. 345–350.
6. Eshimbetov G. Ichki ishlar organlarining kadrlar bilan ishlash faoliyatining ilmiy tahlili // Obshchestvo i innovatsii. – 2025. – Vol. 6. – No. 1. – B. 113–120.
7. Inomov A. Ichki ishlar organlari tizimidagi islohotlarning ichki ishlar xodimlari maʼnaviyatini yuksaltirishdagi oʻrni // Journal of Tamaddun Nuri. – 2025. – Vol. 8. – No. 71. – B. 47–49.
8. Abdusalomov J. Oʻ. Ichki ishlar vazirligining huquqiy davlatni mustahkamlashdagi oʻrni va ahamiyati // “Fan, innovatsiya va texnologiyalar rivojlanishining dolzarb muammolari va yechimlari” nomli online konferensiyasi. – 2025. – Vol. 1. – No. 12. – B. 14–17.
9. Sadullayev T. S. Jamoat xavfsizligini taʼminlashda milliy gvardiya boʻlinmalari hamda ichki ishlar organlari oʻzaro hamkorligining ayrim jihatlari // Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences. – 2022. – Vol. 2. – No. 2. – B. 287–298.
10. Ergashbaev S. Oʻzbekiston sharoitida uzluksiz taʼlim tizimi orqali yoshlarning maʼnaviy dunyoqarashini rivojlantirish // Obyedinyaya studentov: mejdunarodnyye issledovaniya i sotrudnichestvo mejdu distsiplinami. – 2025. – Vol. 1(1). – B. 314–316.